

422388 с. Урюм, ул. Чапаева, 2

422388 Урюм авылы, Чапаев урамы, 2

тел. (84373) 54-0-23, факс 54-0-23, e-mail: Urum.Tet@tatar.ru
ОГРН 1021606559028, ИНН/КПП 1638001670/163801001

КАРАР

2019 елның 10 июле

59-1

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Урюм авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Урюм авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы жирле үзидарэ органнары тарафыннан кабул ителгән законнарның һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторинг үткәрү буенча эшен камилләштерү максатларында, “Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы “Урюм авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Урюм авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Урюм авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының законға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турында нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Урюм авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарына:

үзенең эшчәнлегендә әлеге карарның 1 нче пункты белән расланган нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән нигезләмәне үтәү өчен җаваплы затларны билгеләргә;

җаваплы затлар буларак билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаларын күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Әлеге карарны Тәтеш муниципаль районының рәсми сайтында һәм “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар рәсми порталында” (PRAVO.TATARSTAN.RU) бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үзем артыннан калдырам.

5. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән ун көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы

Тәтеш муниципаль районы

Урюм авыл җирлеге башлыгы

Н.М. Краснов

Тәтеш муниципаль районы
Урюм авыл жирлеге Советының
2019 елның 10 июлендәге
59-1 карарына 1 нче кушымта

**Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Урюм авыл жирлеге
жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый
актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турында нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Урюм авыл жирлеге
жирле үзидарә органнарының законға һәм муниципаль норматив хокукый
актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба мониторинг, муниципаль
актлар, жирле үзидарә органнары) муниципаль актларны үзгәртү яисә үз көчен
югалткан дип тану өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү
буенча үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә
ашырыла торган системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күз уңында тоту.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргән вакытта Тәтеш
муниципаль районы башкарма комитетының оештыру эше секторы, Тәтеш
муниципаль район Советы аппаратының оештыру бүлеге һәм муниципаль
берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итә.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар
билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып торалар:

муниципаль актларны федераль һәм республика законнарына туры китерү
максатларында кабул итү, үзгәртү яки үз көчен югалткан дип тану;

муниципаль актларда каршылыкларны, пробелларны бетерү, хокукый жайга
салуда кабатлануны тәэмин итү;

жирле үзидарэ органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тээмин итү;

муниципаль актларда коррупциоген факторларны ачыклау;

ихтыяж булмаган (актуальлекне югалткан) яисэ практикада кулланылмаган муниципаль актларны яисэ аларның аерым нигезлэмэлэрен (нормаларын) ачыклау;

хокукый куллану нәтижәлелеген арттыру;

муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметә торган факторларны ачыклау;

муниципаль актлар үтәлешен жирле үзидарэ органнарының тиешле бүлекчэләре тарафыннан тикшереп торуну гамәлгә ашыруга ярдәм итү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг жыю, гомумиләштерү, анализ ьәм бәяләү кебек үзгәрешләрне үз эченә ала:

федераль конституцион законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенә башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы законнары ьәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы норматив хокукый актларын;

“Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы “Урюм авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актларын.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып торалар:

федераль ьәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларның житешсезлекләре яки камилләштерү зарурлыгы турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән иҗтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренң вәкиллекле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәҗәгатьләре, шул исәптән: Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукий экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләренң, семинарларның, гаммәви тыңлаулар, жәмәгать фикер алышуларының һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге нигезләмәненң 4 пункттында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенцияле мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг әлеге нигезләмәненң 6 пункттында күрсәтелгән актларны, федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукий актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актларын, прокурор йогынтысы актларын анализлау юлы белән гамәлгә ашырыла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар иҗат итү эше нәтиҗәләрен фиксацияләү максатларында, муниципаль берәмлекненң жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекненң вәкиллекле

органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

“Гарант” мәгълүмат системасында закон чыгару һәм башка норматив хокукый актларга контрольга куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

“Гарант” мәгълүмат системасын хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү;

“Кодекс” мәгълүмат компаниясенең “Региональ законнар аналитигы” автоматлаштырылган мәгълүмат системасы мәгълүматы керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге нигезләмәнең 9 пункттында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторингны гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән норматив хокукый актлар булу;

муниципаль актны чыгарганда жирле үзидарә органы компетенция лимитларын үтәү;

муниципаль актта коррупциоген факторлар булу;

иҗтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салу;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану практикасы булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасы булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар саны һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә гариза бирүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актларына туры китерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор жавабы актларыннан тыш, мониторинг “Россия Федерациясе прокуратурасы турында” Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган карарлардан тыш, алар кергән көннән 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Әлеге очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турындагы мәгълүмат мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының

норма чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар җирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә алырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрүнең башкаручылары турында мәгълүмат; мониторинг үткәрү чоры турында мәгълүмат;

хокукый җайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәрү нигезләре.

1.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (белешмәләрдә) түбәндәгеләр булырга мөмкин:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат; муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яисә) яңа муниципаль актларны кабул итү, муниципаль актларны юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары

регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда кертү өчен жиберелә.

Әлеге регистрга кертү өчен анда теркәлмәгән, мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жиберелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләргә мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткәру һәм хокукый иҗат итү эшчәнлегә өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны җирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукый жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен дә җаваплы.

20. Тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданның, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижеләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә җирле үзидарә органнары җитәкчеләре җаваплы.
